

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๐๙๐๙ / ๑๓๘

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๑๙ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. พร้อมบันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.
๓. คำชี้แจงความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.
๔. สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.
๕. ตารางเปรียบเทียบร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.
กับพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕
๖. แผนการจัดทำกฎหมายลำดับรองที่ออกตามความในร่างพระราชบัญญัติสงวน
และคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.

ด้วย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่อง ร่างพระราชบัญญัติสงวน
และคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี
ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๒)
ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับการบริหารราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าว เสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑
ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ คณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ รับทราบแผนการเสนอ
ร่างกฎหมายของหน่วยงานตามกรอบระยะเวลาการบริหารราชการแผ่นดินและการปฏิรูปประเทศ
ของคณะรัฐมนตรี (ตุลาคม ๒๕๕๘ - กรกฎาคม ๒๕๖๐) และเห็นชอบการเสนอร่างกฎหมายในระยะ ๑ ปี
(พฤศจิกายน ๒๕๕๘ - ตุลาคม ๒๕๕๙) โดยร่างพระราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ. เป็นร่างกฎหมายลำดับที่ ๑๘
ในบัญชีร่างกฎหมายที่คาดว่าจะเสนอต่อคณะรัฐมนตรีภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

๑.๒ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติสงวน
และคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. (ร่างพระราชบัญญัติสัตว์ป่า พ.ศ. (เดิม)) โดยเปลี่ยนชื่อเป็นร่างพระราชบัญญัติ
สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. เพื่อแสดงเจตนารมณ์สำคัญในการที่จะสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า และให้เห็น
ถึงความต่อเนื่องของกฎหมายเกี่ยวกับสัตว์ป่า) ซึ่งได้มีการรับฟังความคิดเห็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วน
ได้ส่วนเสีย และได้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒. เหตุผล ...

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ใช้บังคับมาเป็นระยะเวลานานและมีบทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม เพื่อการอนุรักษ์ คุ้มครอง ดูแลรักษา พันธุ์ สัตว์ป่า ทรัพยากรธรรมชาติ และที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า ควบคุมและส่งเสริมการศึกษาวิจัยทางวิชาการเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสัตว์ป่า การเพาะขยายพันธุ์ สัตว์ป่า ควบคุมและส่งเสริมการค้าเนื้อมีกระดูกสัตว์ป่าและสวนสัตว์ ควบคุมการครอบครอง การค้า การนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่าน ซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า และผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า ควบคุม ป้องกัน บรรเทา ระวังยับยั้ง เหตุภัยอันตรายหรือผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นหรือมาจากสัตว์ป่า ป้องกันและแก้ไขปัญหา การบุกรุกและปัญหาการกำหนดพื้นที่อนุรักษ์สัตว์ป่าทับซ้อนกับที่อยู่อาศัยหรือที่ดินทำกินของราษฎร และเพื่อให้มีบทบัญญัติในกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ และปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษ ดังนั้น จึงต้องนำเสนอ คณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๒)

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เพื่อให้เป็นไปตามแผนการเสนอร่างกฎหมายของหน่วยงานตามกรอบระยะเวลา การบริหารราชการแผ่นดินและการปฏิรูปประเทศ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ประกอบกับในร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ได้มีการปรับปรุงบทบัญญัติให้สอดคล้อง และรองรับกับพันธกรณีระหว่างประเทศ อาทิ อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดของสัตว์ป่า และพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora : CITES) อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity : CBD) การดำเนินการให้ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. มีผลใช้บังคับได้โดยเร็ว จะส่งผลต่อภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศไทยในด้านการอนุรักษ์สัตว์ป่า และทำให้มีบทบัญญัติตามกฎหมายเพื่อรักษา ผลประโยชน์ของประเทศไทยเกี่ยวกับการแบ่งปันผลประโยชน์จากการเข้าถึงความหลากหลายทางชีวภาพ เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสัตว์ป่า

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ในการปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ สรุปได้ดังนี้

๔.๑ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๕ กำหนดชื่อ วันใช้บังคับ ยกเลิกกฎหมายเดิม กำหนดนิยาม และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้รักษาการ

๔.๒ หมวด ๑ มาตรา ๖ ถึงมาตรา ๒๓ กำหนด สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่า ควบคุม สัตว์ป่าอันตราย สัตว์ป่าที่เพาะพันธุ์ได้ เพิ่มเติมการเสนอแผนปฏิบัติการอนุรักษ์และฟื้นฟูสัตว์ป่าสงวน ต่อคณะรัฐมนตรี กำหนดห้ามล่าและยกเว้นกรณีล่าด้วยความจำเป็น กำหนดเรื่องด่านตรวจสัตว์ป่า และกำหนดให้สัตว์ป่าควบคุม ต้องแจ้งครอบครอง ขออนุญาตเพาะพันธุ์และค้าภายในประเทศ ให้ผู้รับอนุญาต มีหน้าที่ทำเครื่องหมายสัตว์ป่า ซาก ผลิตภัณฑ์ และห้ามปล่อยหรือทิ้งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า ผลิตภัณฑ์จาก ซากสัตว์ป่า เว้นแต่ปฏิบัติตามระเบียบ ให้อำนาจออกมาตรการควบคุม และแก้ไขการห้ามเก็บ ทำอันตราย ครอบครองรังของสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้ขออนุญาตได้ในกรณีรังของสัตว์ป่าคุ้มครอง

๔.๓ หมวด ๒...

๔.๓ หมวด ๒ สวนสัตว์ มาตรา ๒๔ ถึงมาตรา ๒๗ ควบคุมการจัดตั้งและดำเนินการ
สวนสัตว์ต้องขอรับใบอนุญาต แจ้งชนิดและจำนวนสัตว์ป่าและซากสัตว์ป่า ต้องได้รับความเห็นชอบก่อน
ดำเนินการแลกเปลี่ยนสัตว์ป่า หรือการจัดสถานที่พักหรือเลี้ยงดูสัตว์ป่าเพิ่มเติมจากพื้นที่ได้รับอนุญาต
ตามใบอนุญาตให้อำนาจอธิบดีสั่งปรับปรุงแก้ไขสภาพความไม่เหมาะสมหรืออันตราย และเพิ่มเติมการเสนอ
แผนปฏิบัติการอนุรักษ์และฟื้นฟูสัตว์ป่าสงวนต่อคณะรัฐมนตรี

๔.๔ หมวด ๓ คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ มาตรา ๒๘ ถึง
มาตรา ๓๖ กำหนดให้มีกรรมการโดยตำแหน่ง ๑๗ ท่าน มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นรองประธาน
กรรมการ อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นกรรมการและเลขานุการ และกรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่น้อยกว่า ๑๑ ท่านแต่ไม่เกิน ๑๕ ท่าน โดยมีอำนาจหน้าที่ ให้ความเห็นชอบการกำหนด หรือขยาย
หรือเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า เสนอแนะนโยบายและมาตรการในการดูแลเขตรักษาพันธุ์
สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ให้ความเห็นชอบแผนแม่บทการบริหารจัดการและพัฒนาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
และการกำหนดพื้นที่หวงห้าม พื้นที่ศึกษาธรรมชาติ ให้ความเห็นชอบการออกกฎกระทรวง ประกาศกระทรวง
หรือระเบียบ ที่กฎหมายกำหนด และให้คำปรึกษาต่อรัฐมนตรีและปฏิบัติงานอื่นที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี
มอบหมาย

๔.๕ หมวด ๔ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า มาตรา ๓๗ ถึงมาตรา ๖๐ กำหนดเพิ่มเติมให้อธิบดี
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ และป่าสงวนแห่งชาติ
กำหนดเรื่องการแจ้งขอสอบสวนพิสูจน์สิทธิกรณีอ้างว่ามีที่ดินทำกินหรืออยู่อาศัยอยู่ก่อนการกำหนดเขตรักษา
พันธุ์สัตว์ป่า กำหนดให้มีกรรมการที่ปรึกษาประจำเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เพิ่มเติมให้มีการกำหนดพื้นที่หวงห้าม
พื้นที่ศึกษาธรรมชาติ เพื่อการบริหารจัดการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เพิ่มเติมเรื่องการใช้ประโยชน์ทรัพยากรบาง
ชนิดที่เกิดทดแทนได้อย่างยั่งยืน และกำหนดเรื่องเงินรายได้เพื่อการอนุรักษ์สัตว์ป่า

๔.๖ หมวด ๕ บริเวณและสถานที่ห้ามล่าสัตว์ป่า มาตรา ๖๑ ถึงมาตรา ๖๕ กำหนดเรื่อง
การห้ามล่าสัตว์ป่า เก็บ ทำอันตรายรังสัตว์ป่า ในวัดหรือที่ประกอบพิธีทางศาสนา กำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
ห้ามล่าสัตว์ป่า หรือเก็บหรือทำอันตรายรังของสัตว์ป่าชนิดที่ประกาศกำหนด ห้ามยึดถือครอบครอง ตัด โคน
แผ้วถาง เผา ทำลาย ตัดไม้หรือพฤษชาติอื่น ทำลายหรือทำให้เสื่อมสภาพ ชุด เก็บ แร่ ดิน หิน กรวด หวาย
ลูกรัง ของป่าหรือทรัพยากรธรรมชาติ เลี้ยงสัตว์ เปลี่ยนแปลงทางน้ำหรือทำให้ลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วม
ตันหรือเหือดแห้งหรือเป็นพิษ เว้นแต่ได้รับอนุญาต เพิ่มเติมให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
และให้อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ หรือว่าด้วยป่าสงวน
แห่งชาติ และเพิ่มเติมเรื่องพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่าเพื่อการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าที่เสี่ยงสูญพันธุ์
หรือเพื่อป้องกัน แก้ไข ระวัง เหตุภัยอันตราย โรคระบาดร้ายแรงจากสัตว์ป่า

๔.๗ หมวด ๖ การใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ มาตรา ๖๖ กำหนดเพิ่มเติม
ให้ผู้รับอนุญาตเข้าถึงและใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพใดๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องจัดทำบันทึก
ข้อตกลงการแบ่งปันผลประโยชน์

๔.๘ หมวด ๗ ความรับผิดชอบทางแพ่ง มาตรา ๖๗ กำหนดเพิ่มเติมเรื่องความรับผิดชอบทางแพ่งของผู้กระทำหรือละเว้นการกระทำอันทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ

๔.๙ หมวด ๘ พนักงานเจ้าหน้าที่ มาตรา ๖๘ ถึงมาตรา ๗๘ กำหนดให้มีบทบัญญัติกเว้นข้อห้ามกรณีเป็นการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ กำหนดเรื่องการชำระเบี้ยเลี้ยงหรือค่าใช้จ่ายให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่กรณีประสงค์ให้ออกไปปฏิบัติงานนอกเวลาหรือนอกสถานที่ กำหนดเรื่องการพักใช้การเพิกถอน การต่ออายุ ใบอนุญาตหรือใบรับรองที่ กำหนดให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการรวบรวมพยานหลักฐาน ควบคุมสถานการณ์ ระงับยับยั้งหรือบรรเทาความเสียหาย กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจในการจับกุมปราบปรามผู้กระทำผิด และเพิ่มเติมการออกกระเปียบเพื่อการส่งสัตว์ป่าที่ตรวจยึด หรือถูกทอดทิ้ง เจ็บป่วย ไปดูแลที่สวนสัตว์ หรือหน่วยงานรัฐหรือเอกชนที่มีสถานที่และความเหมาะสมได้

๔.๑๐ หมวด ๙ บทกำหนดโทษ มาตรา ๗๙ ถึงมาตรา ๙๕ ปรับปรุงบทกำหนดโทษให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน กำหนดให้การมีความผิดเล็กน้อยให้เปรียบเทียบปรับได้ กำหนดให้นำเงินค่าปรับจัดแบ่งเป็นเงินรางวัลและเงินสินบนนำจับ ให้อำนาจอธิบดีออกกระเปียบเพื่อการเก็บรักษา จำหน่ายปล่อย ส่งคืนถิ่นกำเนิด โอน ทำลาย ใช้ในราชการ หรือจัดการใดๆ ได้ กำหนดให้อาวุธ เครื่องมือ เครื่องใช้ สิ่งของ ยานพาหนะ สัตว์พาหนะ สิ่งปลูกสร้าง ทรัพย์สิน หรือสิ่งใดๆ ที่เกิดจากการกระทำผิด ให้ศาลสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดิน และให้ผู้อ้างว่าเป็นเจ้าของต้องร้องขอรับคืนต่อศาล กำหนดให้ผู้มีอำนาจของนิติบุคคลที่มีส่วนรู้เห็นหรือร่วมกระทำผิดต้องรับโทษในความผิดของนิติบุคคลนั้น กำหนดโทษผู้ช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไป ซ่อน รับจำนำ หรือรับไว้โดยประการใดซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า ที่ได้มาโดยการกระทำผิด

๔.๑๑ บทเฉพาะกาล มาตรา ๙๖ ถึงมาตรา ๑๐๗ กำหนดบทบัญญัติรองรับสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ ตามกฎหมายเดิม รองรับให้สัตว์ป่าชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดห้ามนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่าน เป็นสัตว์ป่าควบคุม รองรับการกำหนดสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุมเพิ่มเติม รองรับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า รองรับกฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ การอนุญาต เอกสารอนุญาต หลักฐานการแจ้งครอบครอง และคำขอใดๆ ตามกฎหมายเดิม รองรับอาชญาบัตร ประทานบัตร ใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยแร่ สัมปทาน ใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามกฎหมายใดๆ ซึ่งออกไว้ก่อนการกำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าให้ใช้ได้ต่อไปจนสิ้นอายุ แต่หากอยู่ในเขตหวงห้ามให้สิ้นอายุลงและให้รัฐจ่ายค่าชดเชยเท่าที่จำเป็น และมีบทบัญญัติเพื่อแก้ไขปัญหาราษฎรที่อยู่อาศัย ทำกิน ในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และได้ขึ้นทะเบียนกับกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เพื่อให้สามารถกำหนดแนวทางหรือมาตรการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ตามกฎหมาย

ดังมีรายละเอียด ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ - ๖

ทั้งนี้ ได้มีการจัดทำแผนการจัดทำกฎหมายลำดับรองและที่ออกตามความในร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

๕. ข้อเสนอ...

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณา
อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนการเสนอ
ร่างกฎหมายต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

โทร./โทรสาร ๐ ๒๕๖๑ ๔๘๓๖

